

نکاتی درس آموز از یک پیوند آسمانی

یک کارشناس مذهبی گفت: متأسفانه امروزه قید و بندهای اجتماعی در امر ازدواج همچون زنجیری دست ...

یک کارشناس مذهبی گفت: متأسفانه امروزه قید و بندهای اجتماعی در امر ازدواج همچون زنجیری دست و پای جوانان و خانواده ها را گره زده و حیات جامعه را به سمت نابودی و بر انحراف، فساد و مشکلات اخلاقی می افزاید، این درحالی است که از سبک و شیوه ازدواج امام علی (ع) با حضرت فاطمه(س) نکات آموزنده ای از جمله سادگی، بی آلایشی و قناعت بدست می آید که لازم است تلاش کنیم این ساده زیستی و بی آلایشی را در تمام ابعاد زندگی خود به ویژه ازدواج بکار ببریم.

سجاد تنها کارشناس مذهبی به بهانه سالگرد ازدواج حضرت زهرا(س) و امام علی(ع) در گفت و گو با ایسنا در مورد برخی از ویژگی های این ازدواج گفت: رهبر معظم انقلاب در خطبه عقد ۱۷ اردیبهشت سال ۷۵ می فرمایند «هزاران جوان زیبا و با اصل و نسب و قدرتمند و محبوب به یک تار موی علی بن ابیطالب(علیه السلام) نمی ارزند. هزاران دختر زیبا و با اصل و نسب هم به یک تار موی حضرت زهرا(علیهاالسلام) نمی ارزند».

وی ادامه داد: در ادامه این خطبه رهبر انقلاب تاکید دارند گانهایی که هم از لحاظ معنوی و الهی آن مقامات را داشتند، هم بزرگان زمان خودشان بودند. ایشان دختر پیامبر(صلی الله علیه و آله) بود. رئیس جامعه اسلامی، حاکم مطلق، او هم که سردار درجه ی یک اسلام بود. ببینید چطوری ازدواج کردند؟ چه جور مهریه ی کم، چه جور جهیزیه ی کم. همه چیز با نام خدا و با یاد او. اینها برای ما الگو هستند. همان زمان هم جاهلانی بودند که مهریه ی دخترانشان بسیار زیاد بود مثلاً هزار شتر. آیا اینها از دختر پیامبر(صلی الله علیه و آله) بالاتر بودند؟ از آنها تقلید نکنید. از دختر پیامبر(صلی الله علیه و آله) تقلید کنید، از امیرالمؤمنین(علیه السلام) تقلید کنید».

این کارشناس مذهبی خاطرنشان کرد: از سبک و شیوه ازدواج امام علی (علیه السلام) با حضرت فاطمه(سلام الله علیها) نکات آموزنده و بسیار جالبی بدست می آید که از جمله سادگی، بی آلایشی و قناعت است که لازم است تا مرز توان، تلاش کنیم این ساده زیستی و بی آلایشی را در تمام ابعاد زندگی خود به ویژه ازدواج بکار ببریم.

تنها یادآور شد: متأسفانه امروزه قید و بندهای اجتماعی در امر ازدواج که بیشتر ناشی از فرهنگ مادی و غیردینی است، همچون زنجیری دست و پای جوانان و خانواده ها را گره زده و هر روز این زنجیرها بزرگتر و سنگین تر می شود، به طوری که امکان هر نوع حرکت درست و عاقلانه را گرفته و حیات جامعه را به سمت نابودی می کشاند و بر انحراف، فساد و مشکلات اخلاقی می افزاید.

وی افزود: نکاتی که می توان از شیوه ازدواج امام علی(علیه السلام) با حضرت زهرا(سلام الله علیها) بیاموزیم، از قرار ذیل است:

۱. کفویت و همتا بودن

یکی از شاخصه ها و ملاک های اصلی در ازدواج های موفقیت آمیز، هم کفو بودن دختر و پسر با همدیگر است؛ زیرا کفویت و همتا بودن دختر و پسر می تواند درک متقابل آنان را نسبت به یکدیگر امکان پذیر کند. اما متأسفانه عده ای در جامعه، هم کفو بودن را تنها در ظواهری مانند ظاهر، نژاد، وضعیت مادی و رفاهی می دانند، حال آنکه هم کفو بودن علاوه بر شرایط ظاهری بیشتر در آرمان ها، خواست ها، تمایلات روحی و روانی، اعتقادات و مسائل اخلاقی و فرهنگی کاربرد دارد.

لذا اگر مسأله هم کفو بودن در ازدواج امام علی و حضرت زهرا(علیهماالسلام) مطرح نبود، بی شک دختران دیگری در مدینه بودند که آرزوی ازدواج با امام علی(علیه السلام) را داشتند، ولی حضرت حتی از آنان خواستگاری هم نکرد. همچنین برای حضرت زهرا(س) نیز خواستگاران متعددی وجود داشت که در نهایت حضرت حاضر به ازدواج با امام علی(علیه السلام) شد و تنها حضرت زهرا(علیهاالسلام) و روح والای او بود که می توانست جمال و شکوه معنوی امام را درک کند و برعکس، تنها امام علی (علیه السلام) بود که می توانست همتا و هم کفو حضرت زهرا(سلام الله علیها) قرار گیرد.

همچنانکه پیغمبر اکرم(صلی الله علیه و آله) در این باره فرمود: «اگر خداوند علی را نمی آفرید، برای فاطمه کفو و همتایی وجود نداشت.» [۱]

۲. قناعت

وقتی رضایت حضرت زهرا(سلام الله علیها) برای ازدواج با امام علی(علیه السلام) بدست آمد، امام از سوی پیغمبر اکرم(صلی الله علیه وآله) موظف شد، زره خود را بفروشد و خرج جشن عروسی کند. وقتی که پول زره را آوردند، پیغمبر اکرم(صلی الله علیه وآله) مشتکی از آن را به بلال داد تا برای عروس، عطر بخرد و مقداری به ابوبکر داد تا برای داماد لوازم زندگی بخرد که با آن پول چیزهایی خریداری شد که هم وسائل زندگی برای داماد و هم جهیزیه عروس به حساب آمد.

اما جهیزیه حضرت زهرا(سلام الله علیها) بسیار اندک، ساده و شامل ارقام ذیل بود؛

«۱- پیراهنی که به هفت درهم خریداری شده بود. ۲- روسری (مقنعه) که قیمت آن یک درهم بود. ۳- قطیفه مشکی که تمام بدن را کفایت نمی کرد. ۴- یک سریر عربی (تخت) که از چوب و لیف خرما می ساختند. ۵- دو تشک از کتان مصری که یکی پشمی و دیگری از لیف خرما بود. ۶- چهار بالش که دوتای آن از پشم و دوتای دیگر از لیف خرما بود. ۷- پرده. ۸- حصیر هجری ۹- دست آس ۱۰- مشکی از پوست. ۱۱- کاسه چوبی برای شیر ۱۲- ظرف پوستی برای آب ۱۳- سبوی سبز رنگ ۱۴- کوزه های متعدد ۱۵- دو بازوبند نقره ای ۱۶- یک ظرف مسی»

از همین رو وقتی که چشم پیغمبر اکرم(صلی الله علیه وآله) به آن ها افتاد، فرمود: اللَّهُمَّ بَارِكْ لِقَوْمِ جَلِّ أَنْبِتُهُمُ الْخَزْفِ؛ خداوند، زندگی را بر گروهی که بیشتر ظروف آن ها گلی است، مبارک گردان. [۲]

اما نکته تأسف برانگیز آن است که در برخی خانواده ها به ویژه قشر مرفه جامعه، جهیزیه دخترانشان همانند نمایشگاه بین المللی کالای خانگی است که برقش چشم های ظاهربین را خیره می کند. اما مگر حضرت زهرا(سلام الله علیها) دختر پیغمبر اکرم(صلی الله علیه وآله) رهبر مسلمانان نبود؟ مگر از نژاد بنی هاشم؛ یعنی اصیل ترین و شریف ترین تیره های عرب به حساب نمی آمد؟ مگر مادرش حضرت خدیجه(علیها السلام) ثروتمندترین زن عرب در عصر خود نبود؟ مگر از همه جهات علمی فردی آگاه تر و اندیشمندتر از همگان نبود؟ مگر پیامبر اسلام قادر نبود جهیزیه زیادی را همراه دخترش کند؟

پاسخ همه این سوالات این است که منش و روش پیامبر عظیم الشان اسلام(صلی الله علیه وآله) و خاندانش بر ساده زیستی استوار بود. ساده زیستی و قناعتی که در واقع تضمین کننده دوام و پایداری زندگی مشترک است.

۳. خواستگاری بدون تشریفات

مراسم خواستگاری حضرت زهرا(علیها السلام) بدون هیچ گونه تجملات و تشریفات خاصی صورت گرفت، اما امروزه در میان برخی خانواده ها برای صرف یک خواستگاری آن چنان دو خانواده در گیر و دار تجملات و تشریفات قرار می گیرند و خانواده ها همدیگر را از این جهت برانداز می کنند که از اصل موضوع که خواستگاری است باز می مانند.

۴. رضایت دختر

در عصر و زمانه ای که دختر حق انتخاب نداشت و خانواده برای او همسر انتخاب می کردند، پیغمبر اکرم(صلی الله علیه وآله) بدون کسب رضایت دخترش حضرت زهرا(علیها السلام) به خواستگار پاسخ مثبت نداد.

لذا بعد از خواستگاری امام علی (علیه السلام)، پیغمبر اکرم نزد حضرت زهرا(علیها السلام) رفت و فرمود: «دخترم! علی بن ابی طالب را به خوبی می شناسی، برای خواستگاری تو آمده است. آیا اجازه می دهی تو را به عقدش در آورم؟ فاطمه از خجالت سکوت کرد و چیزی نگفت. پیغمبر چون آثار خشنودی را در چهره او دید، گفت: الله اکبر، سکوت او علامت رضایت است.» [۳]

اما امروزه با گذشت چندین قرن، هنوز خانواده هایی وجود دارند که سعی دارند که نظر خود را بر انتخاب دخترشان تحمیل کنند و نظر او را تغییر دهند، در حالی که باید توجه داشت که جایگاه مشورت دادن با اِعمال نظر متفاوت است و هرکدام در بستری جدا از همدیگر قرار دارند و نباید خانواده ها به بهانه مشورت، نظر خودشان را بر فرزندشان تحمیل کنند.

۵. مراسم عروسی

از طرف داماد و عروس، عده ای برای جشن عروسی [امام علی(علیه السلام) با حضرت زهرا(علیها السلام)] به صرف ولیمه دعوت شدند، اما بعد از صرف غذا و خواندن عقد، پیغمبر اکرم(صلی الله علیه وآله) دست دختر خود را در دست حضرت علی(علیه السلام) قرار داد و فضائل هر دو را به آنان گوشزد کرد و کارها را بدین صورت تقسیم کرد؛ کارهای خانه با حضرت زهرا و کارهای بیرون از خانه با حضرت علی باشد و سپس دستور داد زنان مهاجر و انصار دور شتر عروس را گرفته و به خانه شوهر ببرند. [۴] و به این سادگی ازدواج امام علی(علیه السلام) با حضرت زهرا(علیها السلام) به پایان رسید.

در حالی که امروزه در میان عده ای از خانواده ها به ویژه خانواده های مرفه، مراسم عروسی را در تالارهای آن چنانی با چند نوع

مدل غذا، دسر و شیرینی همراه با تجملات و تشریفات خاصی که همگی آن‌ها منجر به اسراف و تبذیر می‌شود، برگزار می‌کنند. به راستی آیا امکان این نیست که به جای مراسم آنچنانی در تالارهای گران قیمت، در منازل، آن‌هم به صورت ساده ولی با صفا جشن گرفته شود و یا اگر در تالار جشن گرفته می‌شود، حداقل با تشریفات کمتر؛ مثلاً با یک نوع مدل غذا و حذف هزینه‌های ضروری همراه شود! و یا اینکه کسانی که از امکانات زیادی برخوردار هستند، امکانات خود را برای سامان دادن به ازدواج دیگران یا مواردی از این قبیل اختصاص دهند و در آخر، آیا امکان آن نیست که با تأسی از زندگی پیغمبر اکرم (صلی الله علیه و آله) و دخترگرامی اش، کارها را برای خود و دیگران آسان گرفت، تا بتوانیم فرزندان جوان خود را با آرامش خاطر وارد زندگی مشترک کنیم!؟

پی نوشت‌ها:

[۱]. ینابیع الموده، ص ۱۷۷ و ۲۳۷

[۲]. فروغ ابدیت، آیت الله جعفر سبحانی، ج ۱

[۳]. بحار الانوار، ج ۴۳، ص ۱۲۷

[۴]. همان، ج ۴۳، ص ۹۴